

IZHAJA VSAK DAN

Če bi se ne deljal in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Praznični štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih točkah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 helene. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnia vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno pisana pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnina, oglašje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: hromotni list „Edinost“. — Tiskalnica Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20.

Polno-branilni račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Temni oblaki na političnem obzorju

Albanija išče pokroviteljev.

Zadovoljiv potek bolgarsko-turških pogajanj.

Mednarodni položaj.

Po menenju resnih političnih krogov se mednarodni položaj zopet vedno bolj slabša, a potreba zahteva, da se že vendar razjasni. Priprave, ki so jih povsod začeli, so danes privedle do nove odredbe: Naša vlada je namreč prepovedala izvažati konje.

Kažejo se znaki, da se Srbija že zaveda resne položaja in si počenja želeči sporazuma z Avstrijo, ker resni srbski krogi priznavajo, da bi se lahko ugodilo avstrijskim zahtevam po neodvisni Albaniji, ne da bi se kdo dotaknil srbskega pristana. Ker so Srbi tako prišli Avstriji nasproti, bi morala biti tudi ta uljudna, ali na Dunaju odklanja idejo konference poslanikov, dokler Srbija ne prizna avstrijskega stališča. — Vest iz oficijelnih krogov trdi, da bode vsebovalo poročilo konzula Edla posameznosti, ki zahtevajo, da Avstrija tirja zadoščenja od Srbije. In če je res, da ga bo vlada jutri priobčila, potem bomo kmalu stopili v nov stadij razvoja dogodkov.

Avstrijski „ultimatum“ Srbiji.

DUNAJ 29. (Izv.) Uradno zatrjujejo, da proglasi vlada jutri poročilo konzula Edla o Prochazkovi zadevi, obenem pa pripominjajo, da bode poročilo priklopiljena objava zahteve po zadoščenju, ki ga mora Srbija dati Avstriji. Ta zahteva bode baje redigirana v izredno ostrih in za Srbijo zelo poniževalnih izrazih in bode baje po obliki pravcat ultimatum.

Trozveza je za konferenco poslanikov?

BEROLIN 29. (Izv.) O stališču, ki ga zavzema nemški kabinet k angleškemu predlogu o konferenci poslanikov, se veli, da bode Nemčija postopala konformno z Dunajem in Rimom in da bode Nemčija pritrdila, če storite Avstrija in Italija isto. Sploh pa so prepričani, da bode trozveza predlogu pritrdila.

Albanska neodvisnost notificirana.

DUNAJ 29. (Izv.) Provizorni predsednik neodvisne Albanije, Ismail Kemal beg je javil Berchtoldu s posebno noto proglasitev albanske neodvisnosti. Ismail prosi Avstrijo, da naj vzame to blagohotno na znanje in podpira Albanijo, ki jo ogrožajo srbske čete. Trde, da je Ismail Kemal poslal enako noto tudi v Rim.

(To so pa dobro iztuhali! — Ured.)

Pristan je Srbom gospodarski interes.

BELGRAD 29. (Izv.) Da srbska vlada ovrže glasove, kot bi Srbija hotela imeti pristan za vojaške svrhe, bode vlada proglasila, da se jej gre le za gospodarske interese, vsled česar bi bilo ustrezno tudi Avstroogrske, ker bi se mogli obe državi gospodarsko bolj razvijati.

Prochazkove nepravilke radi Albancev.

DUNAJ 29. (Izv.) „Wiener Allgem. Zeit.“ javlja iz Belegrada, da Srbi priznavajo, da je imel avstrijski konzul Prochazka

razne nepravilke, a te so baje povzročili katoliški Albanci.

Turško-bolgarska pogajanja.

SOFIJA 29. (Izv.) Tukaj odločno zanjajo vesti o kakih uspehih Turkov pri pogajanjih za mir. O miru se sploh ne pogajajo, nego le o premirju.

CARIGRAD 29. (Izv.) Pogajanja z Bolgari so se vršila včeraj celi dan. Bolgari kažejo baje precej volje in popustljivosti. Turki zahtevajo za se vse ozemlje Carigrad-Lozengrad-Dedeagač. Danes mora priti odločilni preobrat.

Dober potek pogajanj.

PARIZ 29. (Kor.) O pogajanjih pri Čataldži javlja posebni izvestitelj lista „Peth Parisien“, da mu je ministrski predsednik Gešov povedal, da se vrše pogovori čisto normalno. Osebnost je Gešov mnenja, da se zadeva tako dobro razpleta, kakor je to sploh možno. Nadalje se poroča iz Sofije, da bo finančni minister Teodorov danes odpotoval v Lozengrad, v čemur vidijo ugoden znak za mir.

Francosi v Drinopolju.

PARIZ 29. (Kor.) Francoski konzul v Drinopolju je javil ministrstvu za zunanje zadeve potom brezličnega brzjava, da so člani francoske kolonije vsi zdravi in čili.

Laži o srbskih grozodejstvih.

BELGRAD 29. (Kor.) Vest listov, ki pravijo, da so Srbi uganjali nad Albanci grozodejstva, označuje uraden srbski vir za tendenciozne laži. Dokazalo se je nasprotno, da trpe Srbi mnogo v krajih, kjer so naseljeni Albanci.

Črnogorci pred Skadrom.

RJEKE 29. (Kor.) Po večdnem prestanku se je čulo preteklo noč mogočno gromenje topov proti Turkom na Tarabošu in v predutrdbah Skadra. — V jutrajnem svitu je streljanje prenehalo. Dežuje venomer.

Dve diviziji redifov ste se udali Bolgarom.

SOFIJA 29. (Bolg. tel. ag.) Dve diviziji turških redifov ste se udali blizu Merhanlaja med Dedeagačem in Dimotiko bolgarskim četam.

SOFIJA 29. (Bolg. tel. ag.) Prva in druga turška divizija, ki so jih ujele bolgarske čete, ste bili pod poveljstvom Vavpaše in ste šteli dve paši, 252 oficirjev, 8879 mož, osem pogorskih topov, dve mitraljezi, nad 1000 konjev in silno mnogo vojnega materiala. Turki so se udali po ogorčenem boju. Bolgari so jih odpravili v Dimotiko.

Srbi v Dibri.

BELGRAD 29. (Kor.) Kakor se iz Skoplja poroča, so srbske čete predvčeraj zavzele Dibro.

Pad mesta Dibra. Srbom je prosta pot do morja. Plen pri Bitolju. Albanski tali.

BELGRAD 29. (Srb. tisk. urad.) — „Ed.“ Po nocojšnji uradni vesti iz Skoplja je včeraj srbska armada zavzela Dibro. Po uporni borbi okrog Dibre so se bili zbrali ostanki turške vojske, ki so pobegnili od Bitolja in Arnavti iz diberskega okraja in Matišje, a Srbi so jih razbili.

Mesto je Srbe navdušeno pričakovalo in muslimansko ljudstvo iz okolice je izjavilo svojo udanost. S padom Dibre je strl vsak odpor tja do morja. Celi oddelki razbite bitolske armade se predajajo z oficirji vred. Včeraj sta se predala 2 bataljona, eden pri Resnu, drugi pri Ohridu.

Po definitivnih podatkih so Srbi zaplenili pri Bitolju 66 turških topov, mnogo pušk, municije, materiala in skladišča polna živil in obleke.

Iz Skoplja javljajo da je srbska armada po spopadu pri vezirskem mostu zavzela celo Ljumo, katere prebivalci so med vsemi Arnavti najbolj divji. Ti so predali orožje in so obljubili, da bodo izročili Srbom vse hujšake in podpihvalce in razven tega še dali po enega tala iz vsake vasi.

Srbi v Draču.

LONDON 29. (Kor.) „Daily Telegraph“ javlja iz Drača od 28. t. m., ob 5. popoldne: Srbske čete so ravno sedaj zavzele Drač, ne da bi našle odpor. V sled odhoda avstrijskega parnika „Graf Wurmb“, ki ima na krovu radiotelegraf, ni bila več možna telegrafska zveza.

Turki se zbirajo pri Janini.

BELGRAD 29. (Izv.) Pri Janini se baje zbirajo turške čete, katerih je že baje 50.000 mož na mestu. — Pri Turkih je več paš.

Samijoti so se priklopili Grški.

ATENE 29. (Izv.) Narodno zborovanje na otoku Samu (Samos) je proglasilo pripadnost otoka h Grški. Ljudstvo je izvelo grške zastave, uradniki so prisegli novemu kralju in deputacija, ki se je odpravila v Atene, bode pozvala vlado, da naj Grška otok zasede.

Princ Gjorgje oboleva za legarjem.

BELGRAD 29. (Kor.) Princ Gjorgje Srbski je oboleva v Skoplju za trebušnim tifom, vsled česar so ga odpravili v Belgrad.

Prestolonaslednik Danilo je bolan.

RJEKA 29. (Kor.) Prestolonaslednik Danilo je nekoliko oboleva in se drži po zdravniškem nasvetu postelje.

Pustošenja v Epiru.

ATENE 29. (Aten. ag.) Ministerstvu za zunanje zadeve so došle vesti, da se še vedno pustoši in požiga po seliških okrajih Zagora v Epiru.

Amerikanci za grški rdeči križ.

ATENE 29. (Aten. ag.) Amerikanski rdeči križ je poslal grškemu rdečemu križu zopet 1000 dolarjev in grški kraljici je poklonil za ranjence 2000 dolarjev.

Kolera na angleškem parniku.

ODESA 29. (Petr. ag.) Bakteriološka preiskava je dognala, da je oboleva za kolero kurjač angleškega parnika „Boclian“, kar je že drugi slučaj kolere na parniku.

Smrt delavcev pod zemljo.

BRUSELJ 29. (Kor.) Pri Tourayju se je v premogokopu udrila zemlja. — Pri katastrofi je našlo sedem delavcev svojo smrt.

Trije zakonski osnutki za slučaj mobilizacije.

DUNAJ 29. (Kor.) Minister za deželno obrambo, general infanterije pl. Georgi, je predložil danes zbornici one tri zakonske osnutke, ki jih je ministrski predsednik Stürgkh včeraj najavil.

Zakon o vojni dolžnosti.

DUNAJ 29. (Izv.) Vlada je danes predložila zbornici svoje tri zakonske predloge.

družbe. Poleg Žutkovičevih pa sta bila tudi Mužević in Jurica Cerović. Ivan se je zelo razveselil, ko ju je zagledal. In ni imel niti časa, da bi se pošteno pozdravil z njima, ko mu je Jurica z velikanskim triumfom naznanila, da bodo v nekaterih dneh v zagrebškem gledališču igrali v hrvatskem jeziku.

— Rakovac je prevel nemško igro — je začel živahno pripovedovati Cerović, — igra se imenuje: Stari ženin in košarice. Mi pa k ravnatelju Švalgertu — nagovarjali smo ga, mu predočevali, kak dobiček bo imel — in naj podpira narodno stvar — pripomnili smo, da se tudi v Pragi dela tako, in on brat staroček je takoj pristal na to. Bo v korist njegovi soprog. Vse pojde — vsi se zanimajo, kako se bo to čulo v hrvatskem jeziku. Torej, ali si zadovoljen z nami?

— Seveda — živela vidva in Rakovci! Oh — vedno sem pravil, da je naš Karel diven človek in marljiv kakor čebela — je odvrnil navdušeno Ivan in še enkrat poljubil Jurico.

Mužević se je izgubil za trenotek in se je za nekaj časa vrnil v družbo. Preoblekel se je. Namesto lahke poletne obleke je oblekel zelen frak po najnovejši angleški

Edna teh predlog, ubikacijski zakon, se je izkazala kot zelo dalekosežna za avstrijsko prebivalstvo, ter je v zvezi z velikanskimi žrtvami prizadetih krogov. — Zakon se imenuje „Zakon o vojni dolžnosti“. Ta zakon vsebuje dolžnosti, ki zadenejo prebivalstvo v slučaju mobilizacije, oziroma vojne. Zakon razločuje osebno in stvarno službo. Zlasti dalekosežen je § 4., ki govori o osebnih službah, ter pravi, da so k osebnim službam zavezani vsi moški, ki niso prekočili 50. leta, v kolikor niso izvezti tudi oni, ki so v črni vojski. Ker ta paragraf o osebnih službah ničesar gotovega ne definira, je smatrati ta zakon za splošno razširjenje obstoječe vojaške dolžnosti.

Proti odredbi se je pojavil v parlamentarnih krogih velik odpor in nekatere stranke so hotele še danes popoldne vložiti ugovor proti odkazu tega predloga odseku. Toda predsednik je bil že začetkom seje odkazal te predloge odsekom, ter pride predloga že v prvem branju na razpravo.

Izveti so iz službe duševno in telesno nesposobni, državni in javni uradniki, župani, duhovniki in osebe, ki so po mednarodnem pravu in pogodbah odpuščene od vojaške službe.

Za dalje časa tudi ni pritegniti samostojnih kmetovalcev, izvršujočih tovarnarjev in obrtnikov, nadalje onih, katerih poziv bi ogrožal eksistenco njih rodbine.

Odgovor na interpelacijo radi razpustov občinskih zastopov v Dalmaciji.

DUNAJ 29. (Izv.) Danes je odgovoril minister Heindl poslancema Ivčeviću in Dulibiću na interpelacijo radi razpusta občinskih zastopov v Dalmaciji in je izjavil, da oblasti niso mogle mirno gledati, kako demonstracije prehajajo meje narodnjaške emanacije in se naperjajo celo proti lastni državi.

Posl. dr. Gregorin, dr. Rybář in dr. Gasser pri Hohenburgerju.

DUNAJ 29. (Izv.) Poslanci dr. Gregorin, dr. Rybář in dr. Gasser so govorili danes z ministrom za pravosodje in so intervenirali radi nove razdelitve urnika pri tržaških sodiščih. Minister jim je izjavil, da se je ministerstvo že na pritožbo odvetniške zbornice proti temu izrazilo in da sedaj res ne ve, iz kakih vzrokov je deželno sodišče določilo novi red. — Obljubil je, da se bo informiral in skušal zadevo urediti.

Jugoslov. dijaki prosijo dr. Gregorina za zaščito.

DUNAJ 29. (Izv.) Sovražnost proti jugoslovanom se na Dunaju vedno bolj širi in krepi. Osebnost varnost jugoslovanskih dijakov je ogrožena, ker ljudstvo psuje na cesti in napada mirne dijake, ki govorijo jugoslovanski. Take napadene žrtve pretepaajo, a policija jih po vrhu zapre in še v zaporih sama muči. Psuje jih tudi s „srbskimi svinjami“.

Značilen je sinočnji slučaj: Dva slovenska dijaka, Gorican Birza in Golob sta se mirno šetala in govorila slovenski. Kar ju napadejo pasanti in ju do krvavega pretepejo. Na to pa ju je policija zaprla in še sama mučila.

Danes se je zato pojavila v državni zbornici deputacija dijakov, ki jim je posl. dr. Gregorin obljubil, da se bo energično zavzel za nje. Uvedel bo akcijo, da se zagotovi jugoslovanom osebna varnost in kaznujejo policijski organi.

Ogrska opozicija ne miruje.

BUDIMPEŠTA 29. (Kor.) Pred začetkom seje so opozicijske stranke skupno

PODLISTEK.

Osvit.

Spisal Ksaver Šander Glaski. — Prevel A. E.

— Disertacija, pravita, brošura, pa ali kaj stane to? — Nič, dobro, pa dajte, zastoj se more sprejeti vse. Pa ali se tudi tu morda piše kaj proti tlaki in tlačanstvu?

— Nič, nič! — je hitro rekel Ivan.

— E pa dobro! Pa vzamem. Vsekakor prihaja papir prav človeku. Prosim Vas, dragi amice, tako vam je prinesla včeraj moja hči iz mesta stvari, ki jih je nakupila tamkaj. Bil je tudi kos sira, ki je bil zavit v časopis. Slučajno sem šel čitat, ali ne, moja hči je čitala, ona rada čita — jaz ne morem biti naročen na časopise. Torej čitala je — in pomislite — našla je, da je neki zločinec hotel umoriti kralja Ferdinanda.

— To je bilo vendar še v začetku meseca avgusta. V Zagrebu se je slavil „Te Deum“, da je kralj srečno rešil živo glavo.

— Strašno, strašno — kakšni časi so nastali. Take stvari so se dogajale samo nekda. Lepi bodočnosti gremo nasproti. Kaj stori sedaj Njegovo Velikanstvo kralj Fran?

Jož — moj Bog — ko bi mu bili umorili naslednika. Kar groza me je. Res neumno je, da kaj takega pišejo po časopisih. Prosim Vas, naj naši tlačani slišijo to! Bogme vzdignili bi se celo na nas. Ko kralji niso več varni, bogme, more se dogoditi kaj tudi nam.

Ivan se je zastoj prizadeval, da bi razpredel govor o narodni stvari. Stančič ni hotel ugrizniti. Bal se je najbolj, da bi nastal daljši pogovor in bi moral gosta pridržati pri večerji.

Ivan je izpoznal, da ne opravi nič. Zato se je poslovil, silno jezen na starega izsevalca svojih kmetov. Najbolj se je jezil, ker je bil prepričan, da Stančič ali proda knjižice, ali naj jih porabi za kak omot. Njegova jeza se je potolažila šele doma, kjer je našel polno hišo gostov iz sosedsstva in mlilih znancev iz daljine.

Bila je tu gospa Ženika Žutkovičeva s svojim soprogom, mladim, močnim gospodom, precej čedne vnanjosti in ugodnega podolgastega lica, toda precej malomarne toalete in popolnoma zapuščene frizure. Gosti plavi lasje so mu v kodrih štrleli na vse strani. Bil je izvrsten in marljiv ekonom in ni imel časa, da bi mislil na zahteve

modi s širokimi repi in majhnimi zlatimi gumbi a glavno z ovratnikom in naprsjem iz čipk s škotskim vzorcem. Svetle hlače iz letnega sukna in telovnik iz kašmira, tudi oboje popolnoma po najnovejši modi. Videlo se mu je, da je srečen, da se more pokazati v tem najnovejšem kroju.

Gospa Žutkovičeva se je dražestno nasmehnila proti njemu in mu namignila z očmi. Nasprotno pa Marija Kotromaničeva komaj da ni izbruhnila svoje jeze in se je posili posmejala na glas. Zdelo se jej je neizrečeno neumno, da se je Mužević šel preobleči. In mislila je, da mu to nikakor ni v dobro. „Moški, pa tako pazi na obleko!“ — je govorila sama pri sebi, lezno pogledujoč lepega mladeniča. Ni ga imela rada. Posebno je začela čutiti proti njemu neko odvratnost, odkar je opazila, da dvori Hani. Ljubila je in spoštovala svojo ženo do skrajnosti, in prav zato je bila gotovo užaljena, da se drzne tak-le Mužević povzdigniti oči do tako dovršenega bitja, kakor je bila njej Hana — tak-le Mužević, ki je bil v njenih očeh samo punca iz cunj. In ni se mogla vzdržati mala fronderka, da ne bi izrekla svojega nezadovoljstva Hani, ko je videla preoblečenega Muževića.

zborovale, a zbralo se je le malo udeležnikov. Poslanec Justh je izjavil, da mora jutri opozicija z vsemi sredstvi poskušati udeležiti v zbornici in onemogočiti posvetovanja. Zbornica nadaljuje z generalno debato o proračunskem provizoriju.

Nova železniška pragmatika za Hrvatsko.

BUDIMPEŠTA 29. (Izv.) Ogrska vlada je izjavila, da bo v kratkem predložila nov načrt železniške pragmatike za Hrvatsko, hrvatskim zahtevam odgovorjajočo, ker smatra sedaj za glavni gravamen hrvatske politike. Potem se bo pa dalo tudi s hrvatskimi strankami govoriti o odstranjenju Cuvaja in uvedenju ustave.

Hrvatski govor v zbornici.

Poslanec Mažuranić izjava v hrvatskem jeziku, da je komisar Cuvaj uvedel na Hrvatskem samolastno vladu. Hrvatski narod se je hoče otresti in če ta želja pouzroči iredentovsko gibanje, ni hrvatski narod kriv, nego oni, ki izvajajo nasilje. Hočemo biti dobri državljani, a mi zahtevamo jednako-pravnost. Govornik je odklonil proračun.

Predsednik grof Tisza je pojasnil, da 30. član zakona iz leta 1868. dovoljuje Hrvatom brezdomstvo, da se poslužujejo pri posvetovanjih v zbornici hrvatskega jezika in on respektira to tem bolj, ker govornik (Mažuranić) ne zna madjarski. Vendar pa ne smatra za umestno, da bi se Hrvat posluževali svojega jezika, ker vsak tak govor postane kot nerazumljen za posvetovanja brezpredmeten.

Vlada prepoveduje izvoz konj.

DUNAJ 29. (Izv.) Jutri bo vlada uradno prepovedala izvoz konj.

Conrad von Hötzendorf v Bukarešti.

DUNAJ 29. (Izv.) Dobro informirani krogi trde, da pojde inspektor armade bar. Conrad von Hötzendorf v Bukarešt z namenom, kakor je bil Schemua v Berlinu. Conrad je v Bukarešti zelo priljubljen in bode s šefom rumunskega generalnega štaba, Avarescu, razpravljati o aktualnih vprašanjih, ki bodo identična z onimi, ki so bila prišla v Berlinu v razgovor.

BUKAREŠT 29. (Izv.) Obisk Conrada von Hötzendorfa, ki pride sem, je vzbudil tu splošno pozornost radi pomenljivosti dejstva, da je bil šef generalnega štaba fml. Schemua tik prej v Berlinu.

Osvobojeni Balkan.

I.

Na koncertu za Rdeči križ balkanskih narodov v "Hrvatski Citatonici" v Zadru, je čital g. Marko Car priliki primerno, zanosom in srčno krevjo pisano razpravo, iz katere posnemljemo:

Ljubav do naroda in domovine — to je čustvo, prirojeno človeški duši. Ali to čustvo se javlja z večjo silo še le v gotovih časih življenja narodovega. Devetnajsto in začetek dvajsetega stoletja sta zabeležila v svojih analih jedinstvenih vzgledov plemenske solidarnosti in patrijotizma narodnega. Kjer-koli je ljudji, ki skupno trpe, tam se povsem naravno porajajo rodoljubi in narodni maščevalci. Tako je bilo v starih časih rimskih in grških; tako v historičnih borbah nemškega in italijanskega naroda za politično neodvisnost; tako je danes med jugoslovanskimi narodi, ki se bore za svobodo podjarmljenega Balkana!

Veliko iztočno vprašanje, katerega rešitev so — na škodo krščanskih narodov — odlegali od nekda, se je slednjič primaknilo svojemu razpletu. Preživljamo v tem času trenotek, kakoršni se v zgodovini narodov pojavljajo le v stoletjih. Kar je bilo še pred malo časa je prazna želja le pojedinih rodoljubov, to je postalo danes gotov čin. Začela je ljuta vojna, ki se v tem hipu dovalja h kraju z velikim oduševljenjem in požitovanjem. Bije se krvavi boj ne le za svobodo Srbov, Bolgarov, Grkov in vseh krščanskih narodov na Balkanu, ampak tudi za osvobodjenje njihovih bratov iz turškega jarma.

Trenotek je svečan v največi meri.

Balkanski poluotok — ta največi in morda najkrevnejši Kalvarij, na katerem so razpenjali narode — ustal je ves, da si izvaja svobodo in častno mesto med narodi. Ali, kar daja temu gibanju posebno značje, to je vojna pobratimstva do nedavno razprtih bratov, Srbov in Bolgarov! Potomci onih junakov, ki so ob Marici in Kosovu in na tolikih drugih bojiščih pali za svobodo in domovino, se bore danes rama ob rami s hrabrimi potomci Asena, Šimšana in Trnovskih mučnikov. Srbski in bolgarski narod, združen v stoletnem trpljenju, sta svoje obnovljeno pobratimstvo zapečatila s krvjo, prelito na bojnem polju, v boju proti skupnemu sovražniku za lepšo bodočnost slovansko!

Kjer-koli je le ena slovanska duša, povsod plamte v tem času srca toplim žarom za sveto narodno stvar, za katero se tam, na bojiščih v Makedoniji in Traciji, preliva kri od naše krvi. Ali poleg nas Slovanov tudi večina kulturnih evropskih narodov spremlja s simpatijami junaško borbo balkanskih držav, nabirajoč po svojih svobodnih zemljah denarne prispevke za vojne trplje in sirote poglavliti boriteljev.

Vsproti teh važnih in usodnih dogodkov, ali smo mogli mi Hrvatje in Srbi (in Slovenci! Prip. ured.) ostati ravnodušnega

srca in prekritih rok? Ali smo mogli v tem času pozabljati, da so balkanski boritelji naši najbližji in najmilejši bratje — oni bratje, katerih usoda je vsikdar živo delovala na nas, četudi je nismo vsikdar skupno delili?

Ne! Dalmatinski Hrvatje in Srbi (in Slovenci! Prip. ured.) se ne morejo odreči svojih krvnih vezí; ne morejo ostati gluhi za svoje narodne in humanitarne dolžnosti, da ne bi bratom svojim sudili roke-pomočnice! Mala in siromašna Dalmacija (Tudi mala in siromašna Slovenija. Prip. ured.) je storila vse, kar je mogla, da balkanskim ranjenecem ublaži muke. Kako so dalmatinski Srbi in Hrvatje (in Slovenci! Prip. ured.) čutili ob tej priliki, to se je najbolje videlo po njihovi enodušni udeležbi na akciji usmiljenja v pripomoč "Rdečemu križu", da nudijo bratskega balzama krvavim ranam, ki jih je balkanskim junakom zadal stoletni sovražnik krščanstva in evropske civilizacije.

Da, gospoda: krščanstva in civilizacije! Ali še bolje: krščanske civilizacije!

Afera konzula Prochazke.

Voditelj srbskih radikalcev na Ogrskem Jaša Tomić, ki je bil kot vojni poročevalec v Prizrenu in se je vrnil z bojišča, poroča o aferi konzula Prochazke sledeče:

"Čudim se, da se je napravila iz zadeve Prochazka tako velika afera. Dne 21. novembra sem bil še v Prizrenu in vem zato zagotovo, da je bil Prochazka ta dan povsem zdrav, in da mu se ni pripetilo nikako zlo. Ko je ušla srbska armada v Prizren, sem posevil konzula Prochazko v spremstvu dopisnika pariškega lista "Figaro". Z njim je mogel od tedaj vsakdo in o vsakem času obvečati in nikakor ni res, da je bilo poslopje avstro-ogrškega konzulata izolirano.

Res je samo, da konzul Prochazka z zapovedujočim generalom srbske armade, ki je zavzela mesto, ni stopil v nikako zvezo in se tedaj pri njem ni niti javil, kar je storil ruski konzul že prvi dan. To je uzrok, da srbsko armadno poveljstvo pred avstro-ogrski konzulat ni postavilo nikake častne straže, kakor je to storilo pred ruskim konzulatom. Res je tudi, da je srbsko prebivalstvo v Prizrenu zelo razburjeno radi ponašanja konzula Prochazke, ker se med prebivalstvom splošno širi pritožbe, da so uradniki Prochazke zelo agitirali pri turškem prebivalstvu proti srbski armadi, za kar se smatra odgovornega konzul Prochazka. Kljub temu vlada v Prizrenu uzoren red, tako da si niti ni možno predstavljati, da bi se bila konzulu Prochazki dogodilo najmanjše žaljenje.

Res je pa, da so Srbi v Verišovem ulovili turško pošto, v kateri je bilo tudi pisem konzula na mater in drugo na brata. Vsebina teh pisem je bila skrajno žaljiva za srbsko armado. Ti pisni sta se odprli kakor druga pisma, ker nista imeli nikake uradne opazke iz katere bi se bilo dalo sklepati, da jih je oddala oseba, ki je pod mednarodnim varstvom.

Govoril sem o teh stvareh odkrito s Prochazko, ki je odločno tajil, da bi njegovi uradniki bili turško prebivalstvo hujskali proti srbskemu vojaštvu. Priznal je, da je pisal pisni na mater in brata, vendar je tajil izraze, ki se mu jih predbacuje. Ko sem Prochazki rekel, da sem ta žaljiva pisma bral, mi je rekel: "To bi tudi jaz rad bral."

Nekaj dni potem mi je konzul Prochazka poslal po svojem dragomanu karto in jaz sem tega vprašal, če je res, da Prochazka še ni obiskal generala Jankovića. Dragoman mi na to ni odgovoril, on je rekel, da konzul Prochazka generala Jankovića bržkone ni posevil. Zakaj, tega da ne ve.

Ker general Janković vojnim dopisnikom ni dovolil, da bi šli z armado proti morju, sem potoval v Peč. Ko sem se od tam vrnil, sem čul od častnikov generalnega štaba, da je konzul Prochazka mej tem uradno posevil generala Jankovića, ter ga prosil, da sme odpotovati iz Prizrena. General Janković mu je izjavil, da more to storiti kadar hoče, on da poskrbi za njegovo osebno varnost. Dne 21. t. m. je bil konzul Prochazka še v Prizrenu.

Turki zažgali srbsko tiskarno v Sarajevu.

Prošli teden je do tal pogorela v Sarajevu srbska tiskarna, v kateri se tiska list "Srpska Riječ". Škoda je znašala nad 100.000 K. Kakor javlja današnja "Srpska Riječ", so prišli na sled neki turški zaroti in je oblast začela čim najostreje zasledovati poizgalce.

Take stvari torej počenjajo Turki v Bosni. Tu res nastaja vprašanje, ali nimajo le prav srbski poslanci, ki so rekli v svoji izjavi za srbske zahteve: Naj Avstrija najprej uredi stvari v svoji lastni hiši, potem naj se šele briga za nekulturo Avnavte in krvoločne Turke.

Domače vesti.

Hujskali!! Srbsko časopisje hujška proti Avstro-Ogrski! Tako zveni sedaj stereotipna — hujskarja po tistih avstrijskih listih, ki so že iz uma v svojem neugasnem sovraštvu proti srbski državi in srbskemu narodu! Srbsko časopisje hujška! Tako obdoljujejo kar pavšalno.

S kako pravico, ko vendar ves zbor istega nemškega časopisja z malimi izjemami treznih in resnicoljubnih — uprav zbesnelo hujška nemška javnost v sovraštvo proti Srbiji?! Le po sugestiji teh hujskarjev je moglo priti do brutalnih, nekulturnih nastopov na dunajskih ulicah celo proti Srbom — podanikom te države!! To je frivolna igra z največjimi interesi države, ker spravlja v nevarnost, kar je človeku najvišje in najsve-teje — mir!

Saj priznavamo, da je med srbskim časopisjem tudi takih, ki v sedanjem razburjenju skačejo čez ojnico. Ali od kod imajo pravico do sodbe in obsodbe prav oni, ki to isto zagrešajo dan na dan v postoterjeni meri?! Pa še na nekaj naj bi ne pozabili naši nemški kričarji — hinavci! Na tisti znani rek: noblesse oblige! Plemenitost nalaga obveznosti. Saj kriče isti listi, kako je Avstrija velika, močna, in se rogajo, kako mora naša monarhija v par dneh militarično udušiti malo Srbijo! Orjak proti pritikavcu! Marsikaj, kar je odpustljivo ali vsaj umljivo pri malem, ki se mora biti za svojo ekzistenco, je neopravičljivo pri močnem, ki ima zavest, da se mu ni ničesar bati! Če smo torej močni, če smo mogočni aristokrati nasproti mali Srbiji, potem nas to vaše velikaštvo obvezuje, da smo trezni, mirni, hladni plemeniti!

Če tudi kak srbski list ubira malo ostreje strune, ne bi smeli tega že iz groenega razloga posebno tista glasila, ki so na glasu, da govore po intencijah naših vladnih krogov. Kajti izjavam kakega posamičnega srbskega lista ne gre pripisovati tistega pomena in take nevarnosti kakor pa listom, ki hočejo biti odmevom rapoleženja vodilnih krogov — velevlasti!

Pred vsem naj torej tisti žurnalistični zdravniki po redakcijah nemških listov kurirajo — sami sebi! Sami naj bodo mirni, trezni, pravični in dostojanstveni. Pred vsem naj oni sami ne hujskajo in zasmurajo! Potem še le bodo smeli drugim predavati o — dostojnosti.

Prekomerno in pa prefrivolno je, ako kdo, ki je sam divjak, pripoveduje drugim o civiliziranih formah občejanja! Dovolj zla je že to časopisje s svojim prokletim roko-deltvom narodnega sovraštva povzročilo v notranjem te monarhije, dovolj je že zastrupilo naše notranje politično življenje, medsebojno razmerje med narodi! In kakor da ni še dovolj tega zla, prenašajo to svoje proketo roko-deltvo še v naše razmerje do narodov izven monarhije. Največje zlo pa je, da tega hujskanja ne preprečijo oni faktorji, ki bi mogli to, ki marveč celo dopuščajo domnevanje, da se vse to vrši v njihovem imenu. Zato kličemo mi s tega mesta na ves glas, da so oni faktorji v prvi vrsti odgovorni za posledice, ki nastajajo od tega za ugled in tudi realne interese monarhije in za največje dobro — za mir! Vsaj sedaj, v teh usodnih trenotkih, ko bi mogla navstati neizmerna nesreča za vso Evropo, naj bi naši mero-dajni krogi zaustavili hujška vsaj tam, kjer imajo moč nad njimi!

Koliko so vredne italijanske izjave!

Ko je bila zaderska italijanska, očito najeta in plačana sodrga po divjaški insultirala Črnogorce, ki so se vračali v domovino, da se uvrste med bojevnike za svobodo balkanskih narodov, so se naši tržaški Italijani vendar malce ustrašili in so dajali razumevati, da ne odobrujejo. Celo to so trdili, da je avstrijska policija najeta tiste demonstrante — če sploh taki divjaki zaslužujejo to označenje. Prošlo je malo dni in "Piccolo" je prinesel članek iz peresa italijanskega žurnalista Memollija, ki na nečuden način žali in sumiči balkanske Slovence, pozivljajoč Italijo, naj skupno z Avstrijo pobija stremiljenja balkanskih držav. (Izvajanja Memollijevega prinesemo v nedeljski številki.) A še več: Memolli odobruje one sramote v Zadru in kličje Italijanom, da oni v Zadru že vedo, kaj delajo! Prikazuje jih kakor dobre poznavatelje razmer.

In podčrtujemo, da "Piccolo" ni napravil nobene svoje opazke k Memollijevim izjavam, niti ne omenil, da poreče kaj pozneje.

In prešlo je zopet le par dni in "Piccolo" se je zopet — ustrašil svoje nepreviđenosti. Prinaša nad kolono dolgo sofistlerjo in se zviža po tisti stari znani: trava ostani cela, a koza naj bo vendar sita. Ne soglašaj z vsem, kar je napisal Memolli in vendar — soglašaj! Prav po receptu vseh hinavcev in plačljivcev. Hlinijo se, ali vsako toliko izhaja na površino to, kar — mislijo in čutijo!

Tudi k tem izjavam "Piccola" se že povrnemo. Vendar lahko rečemo že danes, da nam ta slučaj eklatantno kaže, koliko so vredna italijanska zatrdila o simpatijah do balkanskih Slovanov! Omahujejo, ker jim sladka beseda ne prihaja — iz srca!

Italijani za — nemščino! Županstvo v Piranu razpisuje natečaj za občinskega redarja, od katerega zahteva — med ostalim — da zna čitati in pisati (seveda italijanski), a prednost bo imel tisti, ki zna — nemški!

Nemščino zahtevajo torej ti Veleitalijani v občini, v kateri ni niti enega Nemca-domačina. Ne zahtevajo pa slovenščine, ki je jezik lepega dela občinarjev, poštenih kmetov in davkoplačevalcev. Tako daleč jih zavajata strast in sovraštvo, da raje vlačijo v občino tuj jezik, nego bi bili pravični svojim lastnim soobčanom druge narodnosti! Slovenci kmetje na Piranščini, zapomnite

si to dobro! Posebno se spominjajte tega sovražnega Vam postopanja, ko Vas bodo signori zopet obletavali in se Vam ilzali s hinavskimi besedami.

Ce bi se pa signori na občini hoteli izgovarjati, da žele znanja nemščine radi gostov v Portorose, imamo na to kratak odgovor: večina teh gostov so že nekaj let sem — Slovani, posebno pa Čehi!

Naj le nadaljujejo s takim odlijoznim postopanjem, naš živelj se pa vendar le bolj in bolj — prilika k morju!! In pride prav gotovo čas, ko bodo signori morali računati tudi žnjim. Le nekoliko potrpljenja še, kakor pravi tisti znani italijanski pregovor: "Il tempo é un galantuomo".

Saša Culbertson je virtuoz prve vrste. Na glasu je kot umetnik, njegov nastop vzbuja navdušenje, mahoma osvaja občinstvo in ga takorekoč prisili k odobravanju. Vzrok njegovih velikih uspehov tiči v popolni, ravnovesni spojitvi najrazvitejšega muzikalnega občutka s tehniko, ki osupne občinstvo. Drugače ne bi bilo mogoče razumeti, kako ta zavidanja vredni učenec božanske Polyhymnije, ki je najimenitnejša med zborom modric Foeba Apollona, more izavbljati iz svojega ponižnega glasbila one magične glasove, ki čakaajo v polutemi svojega mojstra, da jih pokliče na dan s čarovnimi raznovrstnimi ritmi in najrazličnejših oblikah, da razveseljuje in oživlja z ljubkimi in božajočimi akcenti, da zaviada s svojo veličastnostjo, da to gane do solz s svojim plašnim jokom in svojimi obupnimi izdihli. Cela kopa slik idealne čistosti, sanje radosti in blaženosti navdajajo in omamljajo dušo, ki misli, da čuje v snu pesmi iz višjih sfer.

Culbertsonova igra se odlikuje z naravnost čudovito čistostjo in prav takim obsegom. Culbertson ne reproducira, temveč ustvarja, po njem dobiva vsak komad novo moč, niso luč, niso vso učinkovitost, novo življenje.

Tako je pisal ocenjevalec Culbertsonovega koncerta v tukašnjem "Corriere Adriatico". Krasne so njegove besede in vsebujejo za mladega umetnika pohvalo, kakšne si le more želeeti kdo. In občinstvo, pravi poročevalec, je navdušeno odobraval vsako posamezno točko sporeda in po končanem sporedu so bile take ovacije prirčne, da je umetnik dodal še eno točko izven programa.

Danes zvečer bomo čuli Culbertsona v naši koncertni dvorani, njegovo mehko rusko dušo s krepkimi potezami svobodnega, samozavestnega Amerikanca. Prepričani smo, da bo drevi tudi naša koncertna dvorana, polna našega glasbeno umetnost ljubčnega občinstva odmevala navdušenega odobravanja goslarju — umetniku.

Odbor za pobiranje prispevkov za jugoslovanske rdeče križe in podružnica "Glasbene Matice" v Trstu priredita danes ob 8 in pol zvečer v veliki dvorani "Narodnega doma" v Trstu koncert s sodelovanjem violinskega virtuozsa Saša Culbertson. Spored:

1. H. Wieniawsky: "Koncert D-mol."
2. a) L. Beethoven: "Romanca F-dur", b) L. S. Bach: "Gavotte & Gigue", violini solo s spremlj. klavirja.
3. Jugoslovanske pesmi: a) Narodna: "Tam ja djevu vidjel.", b) Narodna: "Dragi je daleko", c) D. Jenko: "Bože bratimstva", mešani zbori, poje zbor "Glasbene Matice".
4. a) A. Dvořák: "Humoreska" b) I. Brahms: "Ples", c) A. Bazzini: "La Rondo des Lutins".
5. a) P. I. Čajkovski: "Serenade melancholique", b) N. Paganini: "Le streghe", violini solo s spremljevanjem klavirja.

Cene: Lože prve štiri K 20.— Lože druge štiri K 20.—. Stojlišča v pritličju K 1. Stojlišča na galeriji 60 stot. Sedeži z vstop. vred v pritličju: od I—V vrste 3 K od VI—XV vrste 2 K. Sedeži na galeriji 2 K 50 stot.

Predprodaja vstopnic pri vratarici Nar. doma. — Z ozirom na plemeniti namen vabi se k obilni udeležbi.

Nov poštni urad. Dne 1. decembra 1912 se otvori v Moščenicki Dragi politični okraj Volosko nov poštni urad z uradnim imenom "Draga di Moschenitze — Moščenicka Draga", ki se bo pečal s pisemsko in vozno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica pošto-hranilničnega urada. Ta poštni urad bo imel zvezo s poštanim omrežjem po obstoječi poštni vožnji Opatija-Kršan. Istočasno se opusti in Dragi (Moščenice) obstoječa poštna nabiralnica.

K splavljenju tretjega dreadnoughta so se pripeljali že včeraj v Trst razni visoki gostje, med njimi gorilski knezonadškof dr. Sedej in celovski knezoškof dr. Kaltner. Armadni inspektor general infanterije Franc Schoedler je prispeil tudi že včeraj in si je ogledal žrebčarno na Lipici.

Kakor poroča uradni "Osservatore" je prestolonaslednik Franc Ferdinand pač imel namen prisostvovati splavljenju "Princa Eugena", da pa ne more izvršiti tega namena, ker ga zadržujejo na Dunaju posli, ki se ne dajo odločiti.

Splavljenje novega dreadnoughta se vrši danes dopoldne ob 11.

Godbeni odsek "Zveze Jugoslov. železničarjev" priredi v nedeljo dne 1. decembra t. l. v dvorani gostilne "Balkan" (ex Grotta) ulica Tiavarna plesno zabavo, pri kateri svira orkester ZJŽ. Rofaki, podpirajte edini slovenski orkester v Trstu.

Danes ob 8.30 zvečer dobrodelni koncert violonista Saša Culbertson. Ves dohodek gre jugoslovanskim ranjencem. Culbertson sodeluje popolnoma brezplačno.

Razdelitev sadnega drevja članom „Kmetijske družbe za Trst in okolico“. Kmetijska družba tržaška naznanja svojim članom iz Trsta, Sv. M. M. Zgornje in Spodnje, Rocola, Sv. Ivana, Rojana, Škorklje, Piščancev, Grete in Trstenika, ki so se svoječasno javili družbi za sadna drevesca, da dobe ista v zalogi ul. Paduina šte. 4 (trg. Fr. Rosman) danes in v ponedeljek od 9—12 opoldne in 2—5 popoldne. V ostalih okrajih okolice se vrši razdelitev pozneje. Na kakšne se nikakor ne bo moglo ozirati; prosil se torej točnosti.

Razpisani službi. Pri c. kr. namestništvu v Trstu in c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici je razpisana služba uradnega sluga s sistemiziranimi prispevki. Zahteva se znanje deželnih jezikov. Prošnje do 26. decembra namestništvu predsedstvu v Trstu.

Značilno je, da ste dve službi razpisani v uradnem „Osservatoru“ (št. 273. z dne 29. novembra t. l.) samo v nemškem jeziku!

Slovensko gledališče.

„V NIŽAVI“.

Drama v treh dejanjih. — Španski spisal Don Angelo Guimera.

V četrtek nam je naše gledališče podalo z dramo „V nižavi“ izredno lep večer. Imeli smo letos že nekaj vrlo lepo uspešnih dramskih predstav, vendar pa je treba priznati prvenstvo četrtkovni predstavi. Bilo je to res v splošnem tako lepo zaokroženo in v posameznostih tako skrbno in natančno izdelano delo, da zasluži vso pohvalo. Pravimo torej, kakor smo že rekli, da nam naše gledališče prav lahko nudi izbornih predstav, samo če — hoče, če se le temeljito pripravi. Zato naj pa nam tudi nihče ne očitaj, če smo tuptam ostri, ko vidimo, da bi bilo lahko drugače, bolje, pa vendar ni, ker ni ali prave volje ali pa prave priprave.

V glavni ulogi Manelika smo videli prvič na našem odru g. ličiča v drami. Bila je to uloga, ki jo je igralce proučil do zadnje poteze in jo tudi potem podal z najboljšim umevanjem, z vso ono najnaravnostjo preprostostjo, plašljivostjo in pogumom, nežnostjo in divjim besom. Boljšega Manelika si je težko misliti. Res občudovanja vreden je bil oni nežni prizor proti koncu drugega dejanja, ko se najdeta Manelik in Marta v ljubezni, in pa oni v svoji grozi tako strahoviti zadnji prizor, ko izdihne Sebastijan pod Manelikovimi zobji. Tuptam je bil g. ličič nekoliko pretil, težko razumljiv, za kar pa je v veliki meri krivda v nepreveliki akustičnosti naše dvorane in našem — občinstvu, ki je posebno ob takih prizorih kolikor mogoče — nemirno. Sicer pa upamo, da bomo odslej videvali g. ličiča čim najpogostejše tudi v dramskih ulogah. Šepetalka je bila mestoma prav po nepotrebnem preglasna.

Vredna vrstnica g. ličiču je bila g. ca Wintrova v ulogi Marte. Težki boj najprej med dozdnevno ljubeznijo in dolžnostjo, potem boj za resnično, pravo ljubezen, in končno obupna borba te ljubezni proti kruto vsiljujočemu se grehu — ves ta težki, obupni, duha in telo ubijajoči boj nam je v vsej dovršenosti podala g. ca Wintrova. Omenimo naj prav posebej še oni pretresljivi prizor v drugem dejanju, ko uporablja Marta prav zadnja sredstva, da bi izsilila od Manelika smrtni udarec, ki pa se končno pretvarja v spoznanje medsebojne ljubezni, in pa končni prizor med Marto in Sebastijanom.

G. Rajner je podal Sebastijana naravno, kakor iz življenja. V splošnem in podrobnem dovršeno izdelana uloga. Prav tako sta nam pa tudi ugajala g. Šuman v ulogi Modesta in g. Toplak v ulogi starega pastirja Tomaža, ki je posebno izbornost podal pripovedko o arhanglju in hudiku ter ženski, ki ni brbljala in obrekovala. G. Boleslavski je bil izborni Moruko in gg. Pregarc in Dobran sta svoji manjši ulogi izvedla prav dobro. Med ostalimi ženskimi ulogami najpred vselej omenimo g. ličičevo, ki je podala malo, odkrito, nepokvarjeno Nuri tako naravno, tako prisrčno, da zasluži za to ustvaritev resničnega priznanja. Z enako naravno, morda celo nekoliko naravno robato igro ste se odlikovali g. Dragutinovičeva (Peluka) in g. ca Thalerjeva (Antonija) ter g. ca. Zeleznikova (Pepa).

Kakor rečeno, je bila igra v resnici skrbno pripravljena, izbornost režirana, in je tudi dosegla popola uspeh. Občinstvo je z največjo pozornostjo spremljalo razvoj dejanja na odru in tudi ni štedilo z odobravanjem, ki je bilo zlasti po zadnjem dejanju res tako nepriljubeno, da more biti igralcem v največje zadoščenje.

Pripomnimo naj edino le, da naj so ljudje za kulisami mirni in naj se občinstvu ne kažejo izza kulis razne gasilske in ne vem še kake uniforme!

Obisk ni bil preobilan, upamo pa, da bo ob ponovitvi znatno boljši.

JUTRI (v nedeljo) popoldne se ponovi Schillerjeva drama

„RAZBOJNIKI“.

(Die Räuber).

ki je na premijeri dosegla krasen uspeh in napravila velik utis na občinstvo. Cene so ljudske in ne moremo zato dovolj priporočati popoldanskemu občinstvu, naj si ogleda to svetovno dramo.

Zvečer se ponovi v zadnjič zvečer Fallova opereta

„LOČENA ŽENA“.

Predstava velja za abonente A.

Gledališče pripravila Sardouovo veselo-igro: „Dobri prijatelji“ („Nos intimes“); Sudermannovo dramo: „Dom“ („Heimat“); in slovečo Dumasovo dramo: „Dama s kamelijami“; v muzikalni stroki pa na novo zasledeno in opremljeno opereto „Valčkov čar“, opereto „Čednostna Suzana“ in Zajčovo opero „Zrlnjski“.

Tržaška mala kronika.

TRST, 29. novembra.

Smrtna nesreča pri Sv. Jakobu. — Včeraj popoldne so nakladali pred Sv. Rokom na parnik „Caterina Gerolimich“, ki je last tvrdke Gerolimich & Co, premog. Kar se je utrgala vrh in več stotov težko breme je zaropotalo v globino. Po nesreči je teža zadela 34letnega premogarja Ludvika Cumina, stanujočega v ul. dell'Industria št. 5 in to na glavo. Ko so mu prišli na pomoč, je bil Cumin že mrtav. Policijski adjunkt Mrak je prišel na parnik in izvršil ogled na licu mesta.

Tatvina. Včeraj kmalu po polnoči je bilo ovadeno policiji, da je vratarju hiše št. 30 v ul. Nuova, ki stanuje v podstrešju omenjene hiše, bilo ukradenih dragocenosti v vrednosti 130 K. Kakor se zdi, je moral biti tat kdo iz hiše.

Na parniku „Elektra“, ki je last avstrijskega „Lloyda“, je bil vsled ovadbe tretjega parnikovega kapitana, Pavla Simoča aretiran natak Ivan Orvanic, star 18 let. Kapitan je namreč podal Orvanicu v svojo kabino, češ, naj mu prinese neko stvar. Orvanic pa je porabil to priliko in ukradel iz neke škrinice napoleondor.

Oče in hči. Natale Klun v Miljah ima hčerko, ki je precej emancipirana in si ne da nič zapovedati od očeta. Včeraj popoldne je dekle pobegnilo iz Milj za svojim ljubimcem. Očetu seveda stvar ni bila nikakor všeč, zato je, čim hitreje je mogel, udaril za njo. In res jo je našel kmalu potem, ko se je izkrcala s parobroda, ki je pristal pri Sv. Andreju. Oče je pozival hčer, naj se vrne domov, toda dekle mu je odgovarjalo zelo osorno. Končno je očeta pograbil za jezo, potegnil je iz žepa žepni nož, udaril ž njim dekle po hrbtu ter potem zbežal. Dekle so prepeljali v bolnišnico, kjer pa so konstatirali le lahko poškodbo. Klun se je popoldne sam prijavil na policijskem ravnanstvu, kjer so vzeli na zapisnik njegovo izjavo, potem pa ga izpustili.

Lehki kot pero elegantni. Trajnejši so kot usnje.

0 prednosti

Berson
gumi-podpelnikov
vsi so enega mnenja

Julio Meinl
uvoz kave

Nova filijalka
Corso 30 - Trst - Corso 30

Paroplovna družba S. J. A. D. Tripovich & Ci. Trst

EKSPRESNA VOŽNJA

TRST - BENETKE

IN NAZAJ

s krasnim parnikom na turbine in tremi vijaki

Centralna kurjava

VENEZIA

Prevoz v treh urah.

opremljen z vsem modernim komfortom ter s saloni I., II. in III. razreda.

Zimski vozni red:

(veljaven do preklica).

ODHOD IZ TRSTA:

(Pomol sv. Karla)

vsako nedeljo, sredo in petek
ob 8 zjutraj

ODHOD IZ BENETEK:

(Bacino S. Marco)

vsak ponedeljek, četrtek in
soboto ob 1.30 popoldne.

Izbrana restavracijska postrežba in v bifeju.

(V smislu službenega pravilnika).

MATERE! — Ako hočete imeti zdrave in močne otroke, dojte jih same in uporabljajte za zboljšanje in pomnoženje lastnega mleka

„ELLOL“

zelo okusen izdelek, priporočen in predpisan od mnogih zdravnikov. Ta izdelek odpravlja vsled svoje izborne hranilne moči bolezni, ki so jim podvržene matere, ki same dojijo namreč vrtenje in bolečine v glavi, v hrbtu itd. Številna zdravniška spričevala.

Prodaja se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga:

lekarna „GALENO“,
VIA S. CILINO - TRST.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, alica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina šte. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 in 2—3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½.

Slavnemu občinstvu naznanjam podpisani, da sem kupil

ŽGANJARNO

v ulici delle Acque 22 (blizu bolnišnice)

kjer bodo na razpolago najraznovrstnejši likerji v buteljkah in na liter, kakor tudi najfinejši tropinovec, pristni kranjski brinovec in drugo.

Za obilen obisk se priporoča udani

Anton Perhavo.

Čevljarska zadruga v Mirnu

edina Jugoslovanska tovarena — čevljev. Zadruga ima lastne prodajalne: izdeluje vsakovrstne čevlje, ki v lič- v Trstu, Barriera vecnia 38 in nosti in trpežnosti via dei Rettori 1; v Gorici, trg sv. Antona 1; v Splitu, ul. Sta- prekose vse proiz- roga suda. — CENE ZMERNE. vode tujih tvrdk.

Pristne orientalske preproge

vsake velikosti in vsake razsežnosti najfinejše in najbogatejše

antične in moderne orientalske preproge,

orientalske bronce in haremska vezenja dobavljajo

M. GABAI, Trst, Corso, Capo piazza šte. 2, (palača Modello).

Sprejemajo se vsaka popravila preprog in stare preproge se zamenjajo.

Dobroznana tvrdka

Vittorio Piscur, Trst

ulica Arcata 1, zraven gost. „All' antico ussaro“

opozarja svoje cenj. odjemalce, da je prejela velikansko partijo **napravljenih oblek za može in dečke**

z kolosalno izbero Pa'to-jev, Ulster-jev, kožuhov, kupljenih pri prvih tovarnah, za prihodnjo jesensko in zimsko sezijo.

Prodaja se po tako nizkih cenah, kakor še nikje in nikoli.

NR. Ne zamenjajte

trgovine z drugo

Društvene vesti.**Tržaška sokolska župa.**

Redna telovadba vadiateljskega zbora se to soboto ne vrši. NAČELNIK.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi v nedeljo dne 1. 12. 1912 svoj pevski zabavni večer s plesom v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu. Zabava se začne ob 6 zvečer ter traja do polnoči.

Radi mnogih ovir ni bilo možno društvu pripraviti se za koncert, ki se je imel vršiti isti dan; vršil se bo pa v kratkem času.

Pevski klub bivših kolašev. V ponedeljek ob 9 zvečer pevski vaji v navadnih prostorih.

Nar. del. organizacija.

Skupina NDO „Mestna plinarna“ vabi na občni zbor, ki se bo vršil v ponedeljek ob 6 zvečer v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu. Dnevni red: 1) Volitev novega odbora; 2) slučajnosti. — Tovariši, pridite v polnem številu!

Slovenski delavci! Od znanja se bo vršilo samo ob torkih predavanje v društvenih prostorih NDO. Naloga vaša je, da agitirate med seboj. Prihodnji tork predava dr. A. Sosič o zelo važnem predmetu: „Hitra pravna pomoč v civilnih stvareh“. Začetek ob 8 zvečer.

Društvena zabava. Jutri običajna društvena zabava v društvenih prostorih. Začetek ob 4 popoldne.

Delavci tovarne „Linoleum“. Danes ob 6 zvečer sestanek v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“). Ker se pada na tem sestanku zelo važno poročilo, je potrebno, da se ga udeležijo vsi delavci te tovarne.

Skupina tehničnega zavoda „Sv. Marko“ NDO. Danes ob 5. popoldne v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu občni zbor z dnevnim redom: „Volitev odbora“.

Prosimo, da se udeležijo tega občnega zbora vsi člani NDO tega zavoda.

Centralni odbor NDO: danes ob 8 zvečer izredna odborova seja v društvenih prostorih. Ker je seja zelo važna in nujna, prosimo, da se je udeležijo gotovo vsi odborniki.

Lesni delavci! Jutri v nedeljo točno ob 10 popoldne se bo vršil društveni shod lesnih delavcev v društveni dvorani N. D. O. ul. sv. Franciška šte. 2. Shod je važen. Pridite vsi!

Vesti iz Goriške.

Odsek pevskega društva „Zarja“ v Koprivi priredi s sodelovanjem sosednjih rodoljubov jutri v nedeljo, dne 1. decembra t. l. popoldne veselico v prostorih gostilne „Zega“. Spored je z ozirom na današnji položaj veleznimiv in obširen. Ker je ves čisti dobiček veselice namenjen za Rdeči križ balkanskih držav, se priporoča odbor za obilno udeležbo.

Dobrodelno akademijo v prid balkanskemu Rdečemu križu priredi goriška slovenska Čitalnica dne 15. decembra v veliki dvorani Trgovskega doma. Spored prireditve, pri kateri sodelujejo iz priljubljenosti same izbrane moči, se objavi pravočasno. Opozorjamo člane, da se bo licitacija časopisov vršila že v nedeljo 1. decembra. Odda se v podnaročino 21 slovenskih, 4 hrvatskih, 1 češki, 4 laški in 8 nemških časopisov, oz. revij, po jako znižanih cenah. Člani, ne zamudite ugodne prilike, ki se vam nudi! Da se družabno življenje med goriško inteligenco poživijo, nameravajo začeti z decembrom prirediti redne tedenske čajne večere, združene s pesno vajo.

Iz Sežane. O priliki smrti pok. Frana Macarola so nabrali zavedni sežanski možje dne 14. in 15. t. m. K 15:50 za žensko podružnico družbe sv. CM ter so izročili denar blaginjičarki Adeli Bandelovi.

Dramatični odsek „Javne ljudske knjižnice“ v Nabrežini pripravi na dan 15. dec. t. l. dramo „Sin“ v 4 dejanjih. Začetek točno ob 4 popoldne.

Vesti iz Istre.

Narodna zajednica za Istro. Jutri v nedeljo se bo vršila v Zametu ustanovna skupščina za Zamet in okolico.

Med ostalimi narodnimi posli se bavi Zajednica tudi z nameščenjem učencev v obrt in trgovino, posebno v ogroženih krajih Istre. Namestila jih je že več. Sedaj jih ima na razpolago: 4 za trgovino, 2 za mizarstvo, 1 za kovaštvo, 1 za mesarstvo, 1 za katerokoli obrt, 1 dekle za pisanje na stroju.

Na polju snovanja strokovnih šol in tečajev čaka Zajc Anice velika in težka naloga. Tu bodo morali posebno dobro delovati podružnice. Podružnica v Voloskem Opatiji je pripravila, proučila in skoro dovela h kraju ustanovitve šole za obrtne učence v Opatiji in deškega zavetišča istotam. Podružnica v Lovranu rešava sedaj vprašanje za obrtne učence v Lovranu. Vrh tega so potom Zajednice storjeni koraki za

otvoritev zidarskega tečaja v Vrbniku. Dobro bi bilo, da bi se tudi iz drugih krajev Istre v takih stvareh obrnili do „Narodne Zajednice“ v Opatiji, ki bo drage volje dajala potrebne informacije in pomoči.

Podružnica sv. C. in M. na Kozini priredi 1. decembra ob 6.30 „Miklavžev večer“ z nastopom otrok v dvorani hotela Kozine. Spored obstaja iz deklamacij, priporov in petja. Darovi naj se pravočasno prinese v hotel „Kozina“ kjer sprejema odbor.

DAROV!

— V počeščenje spomina Ivana Knausa doposlali za „Božičnico“ dr. Trej in so-proga iz Gorice 20. Kristina Červenj v Cerknici 10 K.

Moški CM podružnici sta darovala g. Vekoslav Lokar 50 K in Anton Lokar 20 K.

— Pri „Martinovem večeru“ Šentjakobske Čitalnice so darovali, oziroma preplačali vstopnino gg.: Kompara Rudolf in Turk A. po 2 K, brata Zlobec, Požar Anton, Pavšič po 1 K, Rapotec 40 stot. Vsem darovalcem srčna hvala!

— V počeščenje spomina pok. Josipa Gregoriča je darovala njegova gospa so-proga vdova K 5 pevskemu društvu „Ilirija“. — Srčna hvala in blag spomin pokojniku.

G. Zidarič daruje šentjakobski CM podružnici K 1 in godbenemu odseku NDO K 1.

Odda se mala meblirana soba in ena velika soba z 2 posteljami in tudi s hrano. Via San Marco št. 13, IV. nad. 2669

Sobica z eno posteljo se odda pošteno osebni Ulica Fontana št. 4, IV. 2670

Išče se učenca za trgovino jestvijo na eželi. Naslov pove inser. oddelek Edinosti. 2672

Lepo posestvo za kmetijstvo v bližini Trsta, Sv. M. M. Magdalenina spod. Zemljišča je nad 10 klastrov, hiša in vse spadačje. Cena K 35.000. Ugodni plačilni pogoji, dovoljeni tudi v obrokih. Oglasite se pri lastniku Konradu Karlu Exner, Ruggero Manna 3. 2673

Dve mesečni sobi se oddate takoj. Piazza Borsa 8, IV. 2675

Želim stopiti v službo samo k otrokom ali pa za vse skupaj. Ponudbe pod št. 2675 na Inseratni oddelek Edinosti. 2676

Sijajna prilika za vsakogar, ki hoče olepšati hišo z majhnimi stroki. Umetne cvetlice, vrtnice, nageljčki, ciklami in druge. Krane palme po K 3.— in 5.—. Namizje za liker od 2 K dalje, za vino in pivo od 6 K dalje. Razni predmeti, pripravi za ženitovanjska in prazniška darila. Vse po razprodajnih cenah. Nihče naj ne opusti prilike, da ne bi se prepričal. Obrnite se v ul. Sette fontane št. 2, I. nadst., vrata 2. 2677

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca, Trst, ul. Olmo št. 12. 1733

Korešpondent za hrvaški in nemški jezik išče trajnega nameščenja. Cenjene ponudbe pod šifro „Marljiv“ na inseratni oddelek Edinosti. 2256

Stari časopisi (papir) se prodajo po zelo nizki ceni. Zglasiti se je v upravi „Edinosti“. 1214

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 3-50. — Via Caserma 14. Umberto Ceca, trgovina z železnino.

Brivska dvorana. Slavnemu občinstvu, posebno iz Rojana in okolice, se priporoča brivska dvorana v ulici Montorsino 7. Za dobro postrežbo jamči Štefan Vukomanović, brivec.

Slovenska šivilja izvršuje vsakovrstne ženske in dekleške obleke po najnižjih cenah. Priporoča se Amalija Pestelj, ulica della Guardia št. 31, II. nad. vrata 7. 2635

Šivilja se priporoča gospem. Obleke najnovejše mode. Ulica Toro št. 5, vrata 8, III. n. 2655

Glasovir jako izvrsten na prodaj. Ulica Petronio 9, vrata 16. 2626

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na dražbi, ki se bo vršila danes, dne 30. t. m. od 9. do 12. dop. se bo prodajalo: Tromoji z zrcalom, kredenca, omara, miza s križnim postavkom, pult, ura (regulator), slike, stiskalica za pisma, kanape, obešalniki za na steno, namizna plinova svetiljka, velika množina zlatih prstanov, uhani z demanti in briljanti, broške z briljanti, srebrno namizno orodje in druge dragocenosti. Od 3. do 6. pop.: Ostanke in kosi perkalov, panama, barhentov, spodnjega perila, blaga za obleke in drugega manufakturnega blaga.

Nova dalmatinska gostilna - buffet Trst, ul. Pasquale Revoltella 479.

Toči se dalmatinsko prvovrstno vino in Dreherjevo pivo. Mrzla in gorka jedila.

CENE JAKO ZMERNE.

Vino za družine po znižani ceni.

Priporoča se za obilen obisk udani

JURAJ PERIŠIČ, lastnik.

Krojačnica Vek. Terzo Trst, ulica Fonderia šte. 4, I. n.

Priporoča se c. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. Bogata izbira najnovejših angleških vzorcev.

SVOJI K SVOJIM!

Priporočam cenj. občinstvu svojo gostilno

Alla Città di Klagenfurt Trst, Salita di Promontorio št. 5.

Toči se vino vipavsko, istrsko in teran. — Češko pivo.

Kuhinja vedno pripravljena z dobrimi jedili.

Sobe za spanje od K 1 naprej. Cene zmerne.

Franc Pernek, lastnik.

Kislo zelje I. vrste, škaf 40 kg kron 4-80; 100 kg kron 10-—.

Čebula 100 kg kron 7-50.

Kumare. Pošilja vsakemu po povzetju

Ant. Linek, Znojmo (Znaim)

UMETNI ZOBJE Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez = vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher zobozdravnik konces. zobni tehnik

— TRST —

ulica della Caserma šte. 13, II. n.

Artistični fotografski zavod EZIO de ROTA - TRST

ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarni Picciola).

Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravno izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel ali pastel. Specijalita: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakoršnem si budi vremenu.

Nova narodna gostilna

se je odprla

v ulici Pietà št. 29.

Slovanskemu občinstvu so na razpolago

izborna dalmatinska vina ter vedno sveža gorka in mrzla jedila.

CENE NIZKE.

Za obilen obisk se toplo priporoča

Jernej Kapić

gostilničar.

Umetniški predmeti kipi, sijajno opremljeni, namizja vsake vrste; umetne cvetlice in palme, fantazijske opreme in perje za klobuke in mnogo drugih lepih stvari za darila ob vsaki priliki. Prava razprodaja, cene najnižje. Obrnite se na trgovino

v ulico Acquedotto št. 41.

V ulici Carradori št. 4 (vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika

trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovrstne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijalita v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zavea „Buffet Automatico“.

Telefon št. 251, Rim. II.

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

BRIVEC

Andrej Rojic

TRST - ULICA ACQUEDOTTO št. 20.

Higijena in dobra postrežba. Se priporoča za obisk.

August Höltl

vla Stadion 35.

Velik izbor Placqué-verifio

garantiranih in priveskov.

Napravniki in rapetnice.

Zlate, srebrne, nikelnate in

jeklene ure. Regulatorji iz

prvih tvojih „Zenit“ in

„Omega“. Poprava z ga-

rancijo enega leta. Gramo-

fonl in plošče vseh vrst.

Vek. Petrovčič

čevljarski mojster

Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Zaloga izdelanih domačih čevljev.

Sprejemajo se naročila po meri.

G. de VECCHI

naslednik A. FONDA,

Trst, ulica del Bosco št. 17.

Zaloga sena, krme in otrobov.

Seno I., slama, ogersko seno,

beneški otrobi, otrobi št. 84.

Novo konsumno društvo

Trst, ul. Lazzaretto vecchio št. 31

priporoča svojo gostilno

„Alla nuova Stazione“

Toči izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko

in belo vipavsko. Gorka in mrzla jedila.

Dobra kuhinja. Točna in cena postrežba.

SLOVANI DOBRODOŠLI!

Trgovina kuhinjskih = potrebščin =

Trst, ul. Commerciale 3.

Velik izbor kuhinjske in sploh

hišne priprave, porelane in ste-

klovine, luči in lesenih priprav.

Lekarna Brelih v Sežani

Ribje olje I. vrste I steklenica K 1-20;

3 stekl. po pošti vse franko 4-50 K.

Obliž za kurja očesa 20 vinarjev.

-- Neoporekljivo sredstvo. --

Stara, največja in naj-

bolje upeljana

kamnoseška

na Spodnje obrt Stajerskem

se pod ugodnimi pogoji prod.

Slovenskim kamnosekom se nudi najlepša in

gotova bodočnost. — Ponudbe pod „Ka-

mnoseška obrt 2651“ Ins. odd. Edinosti.

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne

POZOR! Shadiču se ne